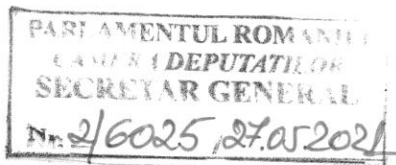

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

Nr. 4836/2021
26. MAI. 2021

**Către: DOMNUL GEORGE IONUȚ DUMITRICĂ,
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 19 mai 2021

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (Plx. 125/2021);*
2. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare (Plx. 149/2021);*
3. *Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice (Bp. 24/2021, Plx. 196/2021);*
4. *Proiectul de Lege privind abrogarea unor măsuri discriminatorii pentru locuitorii Dobrogei (Bp. 385/2020, Plx. 649/2020);*
5. *Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor (Bp. 213/2018, Plx. 351/2018);*
6. *Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 159/2020 privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27kWp – 100kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul Energetic Național, precum și a stațiilor de reîncărcare de 22KW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, prin Programul de finanțare "ELECTRIC UP" (E. 207/2020, L. 596/2020, Plx. 623/2020).*

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul senator PNL Nicolae-Ionel Ciucă împreună cu un grup de parlamentari PNL (Bp.24/2021, Plx. 196/2021).*

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se interzicerea aplicării pe drapelul României a oricăror inscripții sau simboluri, altele decât cele prevăzute în actele normative în vigoare, și de asemenea, se impune tuturor participanților la ceremoniile oficiale ca, pe timpul intonării imnului național, să se păstreze tăcerea sau să se intoneze imnul.

II. Observații și propuneri

Simbolurile naționale ale unui stat reprezintă semnele distinctive ale acestuia, care se regăsesc în majoritatea constituțiilor. *Constituția României* consfințește în art¹. 12 simbolurile naționale ale României, și anume: drapelul României, ziua națională, imnul național, stema țării și sigiliul statului.

Prin *Legea nr. 75/1994*, legiuitorul a introdus reglementări privind arborarea drapelului României și intonarea imnului național, delegând competența Guvernului de a adopta norme referitoare la aceste simboluri naționale.

În acest sens, a fost adoptată *Hotărârea Guvernului nr. 1157/2001 pentru aprobarea Normelor privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României, cu modificările și completările ulterioare*. Dispozițiile art. 20 din *Legea nr. 75/1994* și ale art. 22 din *Hotărârea Guvernului nr. 1157/2001* impun o obligație universală de respect a simbolurilor naționale conform căroră toți cetățenii sunt datori să manifeste respect față de drapelul și imnul național al României și să nu comită nici un act prin care s-ar aduce ofensă acestora. Pentru nerespectarea acestei obligații legislația în vigoare stabilește doar un regim juridic contravențional.

Prin măsurile preconizate se urmărește o lărgire a categoriilor de interdicții și obligații privind arborarea drapelului României și intonarea imnului național, fără însă a se reglementa în mod expres sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării acestora.

Or, pentru conformarea comportamentului persoanelor la o anumită conduită este necesar ca norma juridică să stabilească și consecințele ce decurg din nerespectarea dispoziției normei respective în împrejurările stabilite de ipoteza ei, precum și eventualele măsuri pe care autoritățile competente le pot lua împotriva subiectului de drept care a încălcat norma. Adoptarea unei norme fără respectarea structurii sale tripartite (ipoteză, dispoziție și sancțiune) ar fi lipsită de claritate și previzibilitate, context în care, se pot crea premisele încălcării art. 1 alin.(5) din *Constituție* ce garantează *principiul legalității* pe componenta de claritate și previzibilitate a normei juridice.

¹ „Simboluri naționale

Art.12 - (1) Drapelul României este tricolor; culorile sunt așezate vertical, în ordinea următoare începând de la lance: albastru, galben, roșu.

(2) Ziua națională a României este 1 Decembrie.

(3) Imnul național al României este „Deșteaptă-te române”

(4) Stema țării și sigiliul statului sunt stabilite prin legi organizate.”.

De altfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a constatat cu privire la cerințele de calitate a legii, prin *Decizia nr. 62/2018*², că „orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea în acest sens, spre exemplu, *Decizia nr. 189 din 2 martie 2006*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I*, nr. 307 din 5 aprilie 2006, *Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I*, nr. 584 din 17 august 2010, sau *Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I*, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea *Hotărârea din 4 mai 2000*, pronunțată în *Cauza Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și *Hotărârea din 25 ianuarie 2007*, pronunțată în *Cauza Sissanis împotriva României*, paragraful 66). O lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita (în acest sens, *Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I*, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, și *Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I*, nr. 579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, *Hotărârea din 15 noiembrie 1996*, pronunțată în *Cauza Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, *Hotărârea din 25 noiembrie 1996*, pronunțată în *Cauza Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, *Hotărârea din 9 noiembrie 2006*, pronunțată în *Cauza Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59).”.

² referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice.

Prin urmare, considerăm necesară o reanalizare a măsurilor prin prisma cerințelor de claritate a normelor.

În măsura în care se intenționează ca sancțiunile nerespectării obligațiilor instituite prin inițiativa legislativă să rămână în sfera ilicitului contravențional ar fi fost necesar să se aibă în vedere o eventuală intervenție legislativă asupra *Normelor privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României*, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 1157/2001*.

În acest context, propunerea poate fi completată prin inserarea unui termen în care să se modifice prin hotărâre, în mod corespunzător, *Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1157/2001*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul susține cu observații și propuneri.**

Cu stimă,

Florin-Vasile CÎTU

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat **Ludovic ORBAN**
Președintele Camerei Deputaților